

Sygn. akt II Ka 342/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Karol Troć
Protokolant:	st. sekr. sąd. Marzena Głuchowska

przy udziale Prokuratora Anny Suchomskiej

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2018 r.

sprawy **M. Ł.**

oskarżonego z art. 178 a § 4 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 15 stycznia 2018 r. sygn. akt II K 1133/17

w zaskarżonej części utrzymuje wyrok w mocy; zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w kwocie 180 zł i obciąża go wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 20 zł.

Sygn. akt II Ka 342/18

UZASADNIENIE

M. Ł. został oskarżony o to, że w dniu 25 lipca 2017 r. w miejscowości S., pow. (...), woj. (...), kierował samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) w ruchu lądowym, znajdując się w stanie nietrzeźwości -1,00 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, a nadto w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo, tj. o czyn z art. 178 a § 4 k.k.

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim wyrokiem z dnia 15 stycznia 2018 r.:

I. oskarżonego **M. Ł.** uznał za winnego, tego że w dniu 25 lipca 2017 r. w miejscowości S., pow. (...), woj. (...), kierował samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) w ruchu lądowym, znajdując się w stanie nietrzeźwości I- 1,00 mg/l, II- 0,90 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, a nadto w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie VII K 83/12 na okres 5 lat, tj. dokonania czynu

wyczerpującego dyspozycję art. 178 a § 4 k.k. i za ten czyn na podstawie wymienionego przepisu skazał go i wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 42§3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;

III. na podstawie art. 43 a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 10000 złotych;

IV. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej w M. - adw. B. C. kwotę 221,40 zł, w tym kwotę VAT 41,40 zł tytułem obrony sprawowanej z urzędu wobec oskarżonego M. Ł. przez tego adwokata;

V. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 złotych tytułem opłaty od kary oraz obciążył go pozostałymi kosztami procesu w kwocie 448,72 złotych.

Apelację od wyroku Sadu I instancji wniósł oskarżony. Zaskarżając wyrok na swoją korzyść w części dotyczącej kary, orzeczeniu temu zarzucił rażąca niewspółmierność wymierzonej mu kary 10 miesięcy pozbawienia wolności, gdyż prawidłowa ocena okoliczności dotyczących jej wymiaru uzasadnia orzeczenie jej w niższej wysokości, a w szczególności z zastosowaniem art. 37 a k.k. kary innego rodzaju niż bezwzględne pozbawienie wolności.

W konsekwencji tak sformułowanego zarzutu skarżący wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I, III, IV i V poprzez wymierzenie oskarżonemu kary z zastosowaniem art. 37 a k.k. w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

II. orzeczenie na podstawie art. 43 § 2 k.k. świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 1000 złotych;

III. zwolnienie oskarżonego z ponoszenia kosztów procesu, w tym kosztów obrony z urzędu i przejęcie tych kosztów w całości przez Skarb Państwa z uwagi na pogorszenie sytuacji majątkowej i dochodowej oskarżonego;

IV. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów ze złożonych dokumentów na okoliczności wskazane w uzasadnieniu apelacji, powstałych po zamknięciu przewodu sądowego, tj. sytuacja finansowa oskarżonego oraz stan zdrowia uniemożliwiający pracę za granicą w (...) i osiąganie wysokich dochodów, kwalifikacje zawodowe – opiekun seniorów przemawiające za orzeczeniem względem oskarżonego kary ograniczenia wolności polegającej na nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne związanej z opieką nad seniorami.

Prokurator wniósł o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja oskarżonego wobec niezasadności zarzutów podniesionych w jej treści, nie mogła stać się podstawą do zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie orzeczonej wobec niego kary.

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy kara orzeczona nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisanego czynu oraz nie realizuje wystarczająco celów kary, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych oraz wychowawczych. Pojęcie niewspółmierności oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą zasłużoną. Przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica między karą wymierzoną, a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego

zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie II AKa 325/16, Leglis nr 1575775).

W realiach niniejszej sprawy nie sposób uznać, że orzeczona wobec oskarżonego M. Ł. kara razi swą surowością. O surowości kar świadczy wszak nie jej ilościowy wymiar, ale stopień wykorzystania sankcji karnej przewidzianej za dany typ przestępstwa. Zważywszy, że czyn popełniony przez oskarżonego zagrożony jest karą od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności, a oskarżonemu wymierzono karę bliżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia (na co zwrócił uwagę także sam skarżący), czyni niezasadnym zarzut oparty o art. 438 pkt 4 k.p.k.

W treści środka odwoławczego skarżący, wnosząc o zmianę orzeczonej mu kary, wskazał na fakultatywną możliwość jej złagodzenia, wskazaną w art. 37 a k.k. Przepis ten stwarza sądowi orzekającemu możliwość zastosowania sankcji wolnościowej w postaci kary grzywny lub ograniczenia wolności w przypadku, gdy popełniony czyn zagrożony jest karą pozbawienia wolności w wymiarze nieprzekraczającym 8 lat. W odniesieniu do oskarżonego M. Ł. istnieje jednak szereg okoliczności obciążających, które przemawiają za zastosowaniem względem niego kary, przewidzianej za przypisane mu przestępstwo, o charakterze izolacyjnym. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę na okoliczności odnoszące się stricte do czynu zarzuconego oskarżonemu. Przestępstwo z art. 178 a § 4 k.k. generalnie charakteryzuje się wysoką społeczną szkodliwością. Oskarżony zaś, wypełniając znamiona tego czynu, w momencie prowadzenia pojazdu znajdował się w stanie znacznej nietrzeźwości, czterokrotnie przekraczając granicę tego stanu, a ponadto poruszał się miejską drogą publiczną – wprawdzie boczną i w porze nocnej, a więc przy zmniejszonym ruchu drogowym, ale też wybierał się na stację benzynową, a więc tam, gdzie ruch jest bardziej intensywny. Swoim zachowaniem stworzył więc istotne zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego. Fakt, iż prowadząc pojazd mechaniczny oskarżony tym razem nie spowodował kolizji bądź wypadku nie oznacza, że nie istniało realne zagrożenie spowodowania takiego zdarzenia – wszak policjanci zatrzymali go właśnie dlatego, że styl jego jazdy sugerował brak właściwego panowania nad pojazdem. Nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, iż zachowanie oskarżonego nie było motywowane żadną koniecznością, a błahym powodem, gdyż M. Ł. zdecydował się na prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości wyłącznie w celu zakupu papierosów. Uzależnienie od alkoholu, na które powołuje się skarżący, nie jest i nie może być okolicznością usprawiedliwiającą jego zachowanie. Nie jest też prawdziwe twierdzenie skarżącego o wpadce rozumianej jako krótki epizod picia alkoholu po odbytej terapii – ze złożonej przez niego samego karty informacyjnej leczenia szpitalnego (k. 108) wynika, że zgłosił się do szpitala w dniu 5 października 2017 r. po 2,5-miesięcznym (a więc mniej więcej od daty zdarzenia) ciągu alkoholowym, w trakcie którego spożywał codziennie nawet 12 piw lub 500 ml wódki, a po poprzedniej terapii stosował THC! Z uwagi na to właśnie uzależnienie oraz jego skłonność do prowadzenia pojazdów mechanicznych pod wpływem alkoholu, lekceważenie orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów istniała potrzeba wymierzenia oskarżonemu kary o bardziej represyjnym charakterze. Z treści danych o karalności wynika, że M. Ł. był czterokrotnie karany, w tym za popełnienie przestępstw z art. 178 a § 1 k.k. i art. 178 a § 4 k.k., za które to wymierzano mu kary o charakterze wolnościowym. Niniejsza sprawa, zainicjowana kolejnym bezprawnym zachowaniem oskarżonego dobitnie wskazuje, iż sankcje zastosowane względem niego uprzednio w ogóle nie spełniły swych celów i jedynie kara o surowszym charakterze, czyli w tym przypadku bezwzględna kara pozbawienia wolności, będzie w stanie skłonić oskarżonego do respektowania obowiązujących norm prawnych – z całą pewnością celu tego nie pozwoli osiągnąć potraktowanie oskarżonego zdecydowanie łagodniej, niż traktowano go do tej pory, w ciągu ostatnich ośmiu lat. Wobec nierespektowania uprzednich wyroków i orzeczonych w nich środków karnych, tylko w ten sposób będzie można osiągnąć cele również zapobiegawcze, bo tylko tak w sposób skuteczny przez ten okres oskarżony zostanie nie tylko prawnie, ale także fizycznie wyeliminowany z grona kierujących pojazdami mechanicznymi.

Sąd Okręgowy, oceniając zasadność wymierzonej kary przez pryzmat całokształtu okoliczności niniejszej sprawy, w tym dokumentów zaliczonych w poczet materiału dowodowego, mając również na uwadze trudną sytuację oskarżonego w aspekcie materialno – zdrowotnym, nie znalazł podstaw do uznania, że kara ta jest rażąco niewspółmierna, a tym samym brak było przesłanek do jej złagodzenia zgodnie z wnioskiem skarżącego. Instytucja przewidziana w art. 37 a k.k. ma charakter fakultatywny, sąd nie ma obowiązku orzekać kar wolnościowych, ale winien to czynić jedynie wówczas, gdy będzie to wystarczające dla osiągnięcia celów postępowania karnego. Podkreślić przy

tym należy, że prawo karne pełni przecież funkcję ochronną, opartą na jego funkcji karzącej (sprawiedliwościowej) i prewencyjnej oraz kompensacyjnej. Wolnościowa kara orzeczona w stosunku do oskarżonego za popełniony przez niego po raz kolejny czyn z art. 178 a § 4 k.k. może nie stanowić skutecznej stymulacji dla wypracowania motywów powstrzymujących go od ponownego popełnienia czynu zabronionego. Sam wymiar kary pozbawienia wolności również nie budzi zastrzeżeń Sądu Okręgowego, gdyż jak już zaznaczono powyżej, oscyluje bliżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia. W stosunku do oskarżonego M. Ł. orzeczono także dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów oraz świadczenie pieniężne w wysokości 10.000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. W sytuacji popełnienia przestępstwa z art. 178 a § 4 k.k. wskazane powyżej środki mają charakter obligatoryjny. O ile oskarżony nie kwestionował zasadności orzeczenia wobec niego dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, to w treści apelacji zawarł wnioski o orzeczenie świadczenia pieniężnego w mniejszej wysokości, tj. 1000 złotych. Jak już wskazano, środek ten ma charakter obligatoryjny, nie tylko w odniesieniu do samego jego zastosowania, ale także wskazuje minimalną jego kwotę. Przepis art. 43 a § 2 k.k. stanowi, że w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178 a § 4 k.k. sąd orzeka świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10000 złotych do wysokości określonej w § 1, czyli do kwoty 60000 złotych, zatem brak było możliwości orzeczenia tego świadczenia w niższej kwocie.

Z uwagi na powyższe okoliczności Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia. Zdaniem Sądu Okręgowego sytuacja materialna oskarżonego M. Ł. nie jest też podstawą do zwolnienia go od uiszczenia kosztów sądowych. Oskarżony posiada duże zadłużenie, jednakże uzyskuje też dochody z pracy zawodowej. Niniejsze postępowanie jest efektem działania oskarżonego, któremu mógł zapobiec, zatem powinien ponieść także jego finansowe konsekwencje, zwłaszcza że koszty postępowania odwoławczego wynikły wyłącznie z jego niezasadnej apelacji. Z tego względu Sąd Okręgowy na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych oraz § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym kosztami tymi go obciążył.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 456 k.p.k. oraz art. 437 § 1 k.p.k.